

Samenstellers bezochten al 1.200 begraafplaatsen

Atelier Terre Aarde: online funerair archief

Foto: PR

Jeannette Goudsmit en Rindert Brouwer

Atelier Terre Aarde is een funeraire website die dood, rouw en dodenbezorging een normale plaats in het leven wil geven. De nadruk ligt op de funeraire cultuur in Europa. Het echtpaar dat achter de site schuilgaat raakt op leeftijd, maar 'we gaan ermee door tot we erbij neervallen'.

Rindert Brouwer (80) en Jeannette Goudsmit (79) waren docent Levensbeschouwing op een middelbare school respectievelijk maatschappelijk werker in een ziekenhuis en een verpleeghuis. Inmiddels is het Eindhovense koppel twintig jaar met pensioen. Ze lezen en schrijven over funeraire cultuur, ontwerpen drukwerk en maken keramiek. Dit alles komt terecht op de site Atelier Terre Aarde.

Meer dan 1.500 boeken gelezen
Brouwer volgde aanvankelijk een studie theologie en wilde priester worden. Eind jaren '60 echter besloot hij dat hij niet in 'het instituut kerk' wilde werken en ging hij het onderwijs in. "Een thema binnen het vak levensbeschouwing is ook 'het levenseinde'. Met de 5vwo-klassen bezocht ik altijd een oude begraafplaats in Valkenswaard. Daar was stilte, veel natuur en er stonden ook veel historische monumenten. Het is echt een tijdsbeeld, je geschiedenis ligt daar. Sowieso vinden wij dat als je iets over een bepaalde cultuur wilt weten, je dan ook een begraafplaats van die cultuur moet bezoeken.

Jeannette en ik hebben dat uitgebreid in de praktijk gebracht."

Het hoofdstuk Begraafplaatsen in Europa door de eeuwen heen op de site geeft een gedegen historisch overzicht van begraven: van de prehistorie tot en met de 21^e eeuw. Een 'must-read' voor iedereen die zich met

: 'Als je iets over een bepaalde cultuur wilt weten, moet je ook een begraafplaats van die cultuur bezoeken'

funeraire zaken bezighoudt. Atelier Terre Aarde is te beschouwen als een archief: er wordt elke drie maanden iets geplaatst – laatste update: juli 2024 – en dat wordt nooit meer weggehaald. De site is ook te bezoeken via de Koninklijke Bibliotheek. Maar hoe komen ze aan alle kennis? Brouwer: "We hebben zo'n 1.200 begraafplaatsen bezocht en ongeveer 80.000 foto's gemaakt. Ik heb meer dan 1.500 boeken over het onderwerp gelezen. De nadruk op Europa komt doordat Jeannette niet vliegt en ikzelf geen auto bestuur. Dat doet Jeannette dan weer. Kortom, de begraafplaatsen moeten wel een beetje bereikbaar zijn. We schrijven zelf niets over plekken waar we niet geweest zijn. Wel maken we gebruik van gastschrijvers: zo heeft onze dochter Eva onlangs een artikel geproduceerd over begraven in Lapland."

Jonge mensen kregen we niet echt enthousiast

Funeraire reizen in het kader van de site organiseert het paar al een tijdje niet meer. Goudsmit: "Om zo'n reis te kunnen regelen moet je de plek drie keer hebben bezocht. Eerst een keer privé, gewoon tijdens een vakantie. Vervolgens nog een keer, stap voor stap, uur na uur, als we de funeraire reis organisatorisch hebben uitgewerkt. En dan de derde keer, met een gehuurde bus, met de hele groep van zo'n veertig personen. In een kort tijdsbestek, zeg een jaar, kom je dus drie keer op dezelfde locatie. Dat hebben we twaalf keer gedaan, vanaf 1998, aanvankelijk elke twee jaar, daarna ieder jaar. Een andere reden is dat we wat ouder worden en ja: de reizigersgroep wordt natuurlijk ook wat ouder. Inmiddels zijn er aardig wat overleden en jonge mensen kregen we niet echt enthousiast. Tussen haakjes: met de site gaan we door tot we erbij neervallen."

Een plek om naar terug te gaan

Op Atelier Terre Aarde ligt de nadruk op begraafplaatsen. Crematoria worden niet of nauwelijks vermeld en het echtpaar heeft een afkeer van resomeren. Goudsmit: "As kan worden verstrooid, maar ook in een urnenveld worden begraven of in een urnenmuur worden gezet. Ach, wij zijn daar

niet zo van. We willen dat er een plek is waar je naar terug kunt gaan. En dat is dus een begraafplaats." Bijkomend voordeel: veel meer dan in een crematorium, kun je op een begraafplaats van alles leren over funeraire zaken – en over nog veel meer. Net als op Atelier Terre Aarde. En ook naar die site keer je terug. •

Goudsmit legt zich ook toe op Verlieskunst: het ontwerpen van rouwdrukwerk, het middels fotografie maken van sfeerbeelden, het vervaardigen van collages en het maken van keramiek zoals urnen en beelden. Zie daarvoor (en voor meer info) www.atelier-terreaarde.nl